

NAŠA ZAJEDNICA

Zdrave finansije - osnova za budućnost

Ek. klasa	Ek. klasa	OPIS
PRIMICI		
POREZI		
711		Porez na dohodak fizičkih lica
71111		Porez na lična primanja
71114		Porez na prihode od samostalnog obavljanja djelatnosti
71116		Porez na prihode od imovine i imov. prava
71117		Porez na prihode od kapitala
7113		Porezi na imovinu
71131		Porez na nepokretnosti
71132		Porez na promet nepokretnosti i prava
7117		Lokalni porezi
71171		Porez na igre i sreću
71173		Porez na potrošnju
71174		Porez na firmu ili naziv
71175		Priraz poremu na dohodak fizičkih lica
713		Takse
71312		Lokalne administrativne takse
71351		Lokalne komunalne takse
714		Naknade
71420		Primici od koncesionih naknada korišćenja prirodnih dobara koje izdaje Republika 30 %
71450		Naknade za korišćenje građevinskih zemljišta
71460		Naknade za uređenje građevinskih zemljišta
71470		Naknada za izgradnju i održavanje puteva
71480		Naknada za puteve
715		Ostali primici
		Novčane kazne izrečene u drugom postupku zbog neplaćanja poreza

Ek. klasa	Ek. klasa	OPIS
IZDACI		
411		Bruto zarade zaposlenih
4111		Neto zarade
4112		Porezi na zarade zaposlenih
4113		Doprinosi na teret zaposlenog
4114		Doprinosi na teret poslodavca
4115		Priraz poremu na dohodak fizičkih lica
412		Ostala primanja i naknade za usluge
4121		Naknada za topli obrok
4122		Naknada za regres
4123		Naknada za zimnicu
4125		Naknada za prevoz
4127		Otpremnine
4128		Naknade odbornicima
4129		Ostale naknade
413		Izdaci za materijal i usluge
4131		Rashodi za materijal
4132		Rashodi za službena putovanja
4133		Rashodi za reprezentaciju
4134		Rashodi za energiju
4135		Rashodi za telefonske usluge
4136		Rashodi za poštanske usluge
4137		Bankarske usluge - provizija
4139		Ugovorene usluge
414		Tekuće održavanje
4142		Izdaci za tekuće održavanje zgrada i objekata opštine
4143		Troškovi održavanja opštinskih veština
4144		Troškovi održavanja računarske opreme
415		Kamate
4151		Kamate na posuđena sredstva

SADRŽAJ

02 Uvodna obraćanja

Veselin Bakić

Žarko Pavićević

04 Intervju

Stabilan budžet uslov za dobru lokalnu samoupravu

07 Izjava

Izjava potpresjednika vlade i ministra finansija dr Igora

Lukšića

08 Program Rada

Program rada Zajednice opština za 2010 god.

10 Saradnja

Saradnja Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave i Zajednice opština Crne Gore.

11 Intervju

Saradnja Zajednice opština Crne Gore i OEBS-a

12 Iskustva drugih

Opštine su snažne - ako žele da budu

13 Projekti

Porez na nepokretnosti u GTZ-ovom projektu Opštinska zemljišna politika.

14 Najave

Inicijative

Radne grupe

“Naša zajednica“ je izdanje Zajednice opština Crne Gore koji finansijski podržava GTZ-Njemačka organizacija za tehničku saradnju.

Ovaj dokument je takodje podržan od strane Austrijske ambasade u Podgorici.

Izdavač je isključivo odgovoran za informacije koje se nalaze u publikaciji.

Zajednica opština Crne Gore, Mitra Bakića, Podgorica,
tel/fax: 020/ 620-097,
e-mail: uom@t-com.me, www.uom.me.

Uredjuju: Rajko Golubović, Vanja Starovlah, Žana Djukić.

Fotografije: ZOCCG.

Grafička postavka i štampa: Atel d.o.o. - Marketing plus.

UVODNA OBRAĆANJA

Pred vama se nalazi časopis Zajednice opština Crne Gore „Naša Zajednica“, rezultat naše saradnje sa GTZ-om koji je finansijski podržao aktivnosti na njegovoj pripremi. Na ovakav način realizujemo zadatke ustanovljene u Strategiji komunikacije Zajednice opština, a istovremeno doprinosimo jačanju transparentnosti rada lokalnih samouprava i Zajednice opština, kao njihove asocijacije.

Zajednica opština, kao nacionalna asocijacija lokalnih vlasti u Crnoj Gori, sve više biva prepoznata kao istinski predstavnik lokalnih zajednica u Crnoj Gori. Takvu je vide kako predstavnici njenih članica (lokalnih samouprava), tako i predstavnici centralne vlasti, međunarodnih organizacija i udruženja, organizacija koje se bave pitanjima iz domena lokalne samouprave, medija, i dr.

Imajući u vidu ovakvu ulogu i položaj Zajednice opština, u ovom broju ćemo pokušati da širu javnost upoznamo sa aktivnostima koje asocijacija lokalnih samouprava preduzima na planu stvaranja efektne i efikasne lokalne samouprave sposobne da odgovori sve većim izazovima koji se pred lokalnom samoupravom postavljaju.

Veselin Bakić
Predsjednik Skupštine
Zajednice opština Crne Gore

Crna Gora se priprema da postane dio evropskog sistema koji obezbjeđuje vladavinu prava, profesionalnu i efikasnu administraciju kako na državnom, tako i na lokalnom nivou. Upravo su brzina i kvalitet pružanja usluga lokalnih samouprava od presudnog značaja za stvaranje povoljnog ekonomskog i društvenog ambijenta koji određuje sveukupan razvoj jednog društva.

Zbog toga je ovaj broj, u najvećem dijelu, posvećen finansiranju lokalnih samouprava jer je to osnovni preduslov za njihovo uspješno funkcionisanje. Problemi u ubiranju prihoda, racionalno pokrivanje rashoda, višak zaposlenih, samo su neka od pitanja čije se rješavanje postavlja kao prioritet pred lokalnim samoupravama i njihovom asocijacijom, kao i pred državnim vlastima.

Zajednica opština Crne Gore, kao karika između lokalnih i centralnih organa vlasti, ima posebno važnu ulogu u aktivnostima čiji je cilj stvaranje stabilnog sistema finansiranja koji treba da lokalnim samoupravama obezbijedi sigurne i kontinuirane finansijske izvore, ponudi smjernice za utvrđivanje standardnih rashoda, obezbijedi efikasan sistem fiskalne egalizacije, utvrdi jasne uslove za zaduživanje i dr.

Lokalne samouprave zaslužuju stabilan i siguran sistem finansiranja, jer stabilne i sigurne lokalne finansije grade čvrste temelje naše države Crne Gore.

Žarko Pavićević
Predsjednik Upravnog odbora
Zajednice opština Crne Gore

Stabilan budžet uslov za dobru lokalnu samoupravu

Postizanje stabilnih finansija na lokalnom nivou zahtijeva saradnju svih i na svim nivoima – lokalnih samouprava, Zajednice opština, nadležnih ministarstava i Vlade.

NZ: Gospodine Goluboviću, nedavno je u Podgorici održana velika konferencija pod nazivom: Zdrave finansije – osnova za budućnost. Prisutni problemi u finansiranju otežavaju funkcionisanje lokalnih samouprava u Crnoj Gori?

R. GOLUBOVIĆ: Situacija u budžetima lokalnih samouprava je iz dana u dan sve lošija. Lokalne samouprave žele da građanima omoguće bolje uslove za život i rad, ali kako vrijeme odmiče, za to sve više ponestaje novca. Jasno je da kvalitetno funkcionisanje lokalnih samouprava podrazumijeva stabilnu finansijsku situaciju.

NZ: Koliko je, uopšte, sistem finansiranja lokalne samouprave u Crnoj Gori usklađen sa evropskim standardima?

R. GOLUBOVIĆ: Mišljenja sam da je crnogorsko zakonodavstvo u oblasti lokalne samouprave uglavnom usklađeno sa evropskim standardima i Evropskom poveljom o lokalnoj samoupravi.

Reforme u lokalnoj samoupravi u Crnoj Gori su započete još 2004. godine donošenjem sistemskih zakona o lokalnoj samoupravi i o finansiranju lokalne samouprave. U odnosu na dotadašnji sistem finansiranja, jedinice lokalne samouprave su dobile veći stepen fiskalne autonomije u smislu većih ovlašćenja kod uvođenja pojedinih poreza i raspolaganja sredstvima po tom osnovu, a što je u skladu sa Evropskom poveljom o lokalnoj samoupravi.

U međuvremenu, izmjenama pojedinih zakonskih propisa izmijenjene su pojedine nadležnosti lokalnih samouprava, uz istovremene izmjene u finansijama istih, pa se stvorila situacija da nadležnosti i poslovi nijesu na adekvatan način pokriveni finansijskim sredstvima za izvršavanje istih.

NZ: Koje je aktivnosti u tom pravcu preduzela Zajednica opština? Prije razgovora ste pomenuli pripremu Analize o postojećim problemima u finansiranju lokalnih samouprava. Do kakvog se zaključka došlo?

R. GOLUBOVIĆ: Komisija za finansiranje lokalne samouprave i Stručna služba Zajednice opština su radili nekoliko mjeseci na pripremi ove Analize. U tom smislu, napravljena je sveobuhvatna analiza finansija lokalnih samouprava u posljednjih nekoliko godina.

Analiza je pokazala da su postojećim zakonskim rješenjima smanjeni prihodi iz kojih jedinice lokalne samouprave finansiraju poslove iz sopstvene nadležnosti, te da u dovoljnoj mjeri ne obezbjeđuju pokrivanje najosnovnijih potreba, pa samim tim ni lokalni ekonomski razvoj za najveći broj ovih jedinica.

Osim toga, evidentan je i uticaj globalne ekonomske krize. Nedostatak novca se odrazio na investicije, privredne tokove, pad proizvodnje, pad standarda, pa samim tim i na smanjenje mogućnosti zahvatanja sredstava po svim osnovama poreza, taksa i naknada na lokalnom nivou.

NZ: Govorite o nepovoljnim uticajima na budžete lokalnih samouprava. Ne možete zanemariti činjenicu da se sa sličnim problemima suočava i državni budžet?

R. GOLUBOVIĆ: To je tačno, ali je i činjenica da se za centralni nivo vežu prihodi čija je naplata donekle jednostavnija (pdv, akcize, porez na dohodak fizičkih lica, i sl.). Stabilnost budžeta jedinica lokalnih samouprava je ugrožena ako se uzme u obzir činjenica da lokalnim samoupravama pripadaju uglavnom prihodi čija se naplata veže za dobrovoljnu osnovu (volju) poreskih obveznika, što, priznaćete, ►

otežava situaciju kada je u pitanju naplata lokalnih prihoda. Ovakva rješenja na kratak rok donose probleme lokalnim samoupravama, ali je tendencija i postoji opravdani strah da će se isti prenijeti na centralni nivo.

NZ: Možete li, pored ekonomske krize, navesti neke od primjera koji ukazuju na probleme u finansiranju lokalnih samouprava?

R. GOLUBOVIĆ: Naša Analiza je pokazala da neki od tih problema datiraju još od donošenja Zakona o finansiranju lokalne samouprave. Praktični problemi u odnosu na naplatu i kontrolu poreza na potrošnju, poreza na nepokretnosti, boravišnu taksu i dr. su evidentni još od donošenja Zakona o finansiranju lokalne samouprave.

U međuvremenu, pojedinim zakonskim rješenjem su ukinuti određeni prihodi lokalnih samouprava. Tako su Zakonom o lokalnim komunalnim taksama, počev od 01.01.2008. godine ukinute značajne vrste lokalnih komunalnih taksa. Nadalje, Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata došlo je do ukidanja naknade za korišćenje građevinskog zemljišta, a istovremeno je dovedeno u pitanje ostvarivanje naknade za uređivanje građevinskog zemljišta (naknada za komunalno opremanje) čija je naplata odložena sa početka (dobijanje građevinske dozvole) na kraj investicionog ciklusa (dobijanje upotrebne dozvole). Takođe, lokalne samouprave će izgubiti i jedan dio prihoda po osnovu lokalnih administrativnih taksa.

Postoji i niz drugih problema u lokalnim finansijama, a ja sam ovom prilikom naveo samo neke od njih.

NZ: Naveli ste neke od problema u ubiranju prihoda. Kakva je situacija sa rashodima lokalnih samouprava? Morate priznati da se ne može reći da se većina lokalnih samouprava ponaša domaćinski i restriktivno?

R. GOLUBOVIĆ: U pravu ste. Tačno je to da se u lokalnim samoupravama ne postupa baš najekonomičnije i najefikas-

nije kada je u pitanju trošenje finansijskih sredstava. Neophodno je, u cilju efikasnijeg korišćenja istih sredstava, sve budžetske korisnike obavezati da se rukovode načelima racionalnosti i štednje do nivoa raspoloživih sredstava, radi obezbjeđivanja budžetske ravnoteže i budžetske stabilnosti. Osim toga, sredstva se mogu koristiti samo za namjene predviđene budžetom, a organi i službe u lokalnoj upravi moraju preduzeti sve zakonom dozvoljene aktivnosti u cilju što većeg ubiranja prihoda.

Kriza ne može biti izgovor za neuspjeh u efikasnom, efektivnom i ekonomičnom funkcionisanju lokalne samouprave. Domaćinsko ponašanje u upravljanju finansijskim sredstvima nije i ne smije se odraziti na profesionalni rad lokalne samouprave.

NZ: Kakvi su planovi za prevazilaženje postojećeg stanja u lokalnim finansijama? Koje su se aktivnosti preduzele sa nivoa Zajednice opština?

R. GOLUBOVIĆ: Sa nivoa Zajednice opština je preduzeto niz aktivnosti. Prva u tom nizu jeste priprema Analize o postojećim problemima u finansiranju lokalne samouprave koju je, u saradnji sa Stručnom službom, pripremila Komisija za finansiranje lokalne samouprave. Upravni odbor Zajednice opština je ovu Analizu usvojio i dostavio nadležnim ministarstvima i međunarodnim organizacijama.

Koristim priliku da vas obavijestim i o tematskoj sjednici Upravnog odbora koja je održana 25. januara ove godine, a koja je bila posvećena ovoj temi. Na naše veliko zadovoljstvo, sjednici su prisustvovali i potpredsjednik Vlade i ministar finansija dr Igor Lukšić i ministar uređenja prostora i zaštite životne sredine Branimir Gvozdrenović sa saradnicima.

Nakon konstruktivne rasprave potpredsjednik Lukšić je predložio, a članovi Upravnog odbora prihvatili, da se formiraju tri mješovite radne grupe koje će, svaka u skladu sa svojim zaduženjima, raditi na:

pripremi izmjena Zakona o finansiranju lokalne ►

samouprave, Zakona o porezu na nepokretnosti i Zakona o porezu na promet nepokretnosti,

pripremi analize o problemima u oblasti finansiranja komunalnog opremanja objekata, nelegalne gradnje i neformalnih naselja i urbanog razvoja i predlaganje mjera u navedenim oblastima

pripremi socijalnog programa za lokalne službenike i namještenike za čijim radom prestaje potreba u lokalnim samoupravama.

Izmjene ovih zakonskih rješenja su samo neki od naših zahtjeva, ali se nadam da ćemo u saradnji sa nadležnim državnim organima pokrenuti i izmjenu drugih zakonskih propisa kojima će se obezbijediti stabilnost u opštinskim finansijama.

NZ: Da li se nakon održavanja sjednice pristupilo realizaciji dogovora?

R. GOLUBOVIĆ: Odmah nakon sjednice Upravnog odbora, predsjednik Komisije za finansiranje lokalne samouprave Zajednice opština Mitar Matijašević i ja, kao sekretar Zajednice, održali smo sastanak sa potpredsjednikom Lukšićem i njegovom pomoćnicom Biljanom Šćekić na kojem smo se dogovorili da se što prije pristupi realizaciji zaključaka sa sjednice Upravnog odbora Zajednice opština i da svaka institucija pojedinačno imenuje svoje predstavnike, što je u predviđenom roku i učinjeno.

Ove radne grupe su već otpočele aktivnosti. U pripremi ovih zakonskih propisa uključeni su i eksperti Savjeta Evrope čije je mišljenje od posebnog značaja, pa su u cilju boljeg sagledavanja situacije, ovih dana boravili u Crnoj Gori i, između ostalih, bili gosti Zajednice opština Crne Gore.

NZ: Pomenuli ste radnu grupu koja će raditi na socijalnom programu za višak zaposlenih u lokalnim samoupravama?

R. GOLUBOVIĆ: Da. Ova je radna gru-

pa sastavljena od predstavnika Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave, Ministarstva finansija i Zajednice opština Crne Gore. Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave je uputilo dopis svim jedinicama lokalne samouprave u kojem je sugerisano svim predsjednicima opština da formiraju radne grupe koje će utvrditi tačan broj zaposlenih (na određeno i neodređeno vrijeme) u lokalnoj samoupravi, da pripremi novi akt o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u skladu sa potrebama, odnosno procjenom broja izvršilaca u skladu sa načelima efikasnosti, efektivnosti i ekonomičnosti, da utvrdi koji je broj lokalnih službenika i namještenika zainteresovan za sporazumni raskid radnog odnosa i isti dostavi nadležnom ministarstvu.

Evidentno je da pojedine lokalne samouprave imaju veći broj zaposlenih od stvarnih potreba i mogućnosti za finansiranje, te je u tom pravcu neophodno izvršiti korekciju akata kojima će se utvrditi manji broj izvršilaca, a istovremeno ne uticati na efikasnost obavljanja poslova lokalne samouprave i pružanje usluga građanima.

NZ: Dakle, državni organi pokazuju spremnost za saradnju kada je riječ o ovom i ovakvim problemima?

R. GOLUBOVIĆ: Naravno. Kada je riječ o toj vrsti saradnje, ona je iz dana u dan sve bolja i bolja. Osnova za ovakav odnos jeste Sporazum o saradnji između Zajednica opština i Vlade Crne Gore, kojim su utvrđena pravila o saradnji između centralnih i lokalnih vlasti kao neophodnog uslova za međusobnu koordinaciju interesa u implementaciji sveukupne državne politike.

U prilog ovoj konstataciji govori i formiranje Koordinacionog odbora za reformu lokalne samouprave koji je sastavljen od pet predstavnika ministarstava i pet predstavnika Zajednice opština Crne Gore, a kojim predsjedava ministar unutrašnjih poslova i javne uprave Ivan Brajović. Ono što je do sada uradi-

lo ovo tijelo i što se namjerava uraditi u narednom periodu svakako je i biće garant stvaranja moderne i demokratske lokalne samouprave spremne da izađe u susret sve većim izazovima.

Ovom prilikom naročito naglašavam saradnju koju Zajednica opština ima sa Ministarstvom unutrašnjih poslova i javne uprave, kao nadležnim ministarstvom za lokalnu samoupravu. Saradnja sa Ministarstvom finansija i Ministarstvom uređenje prostora je sve intezivnija (početkom ove godine su formirane zajedničke radne grupe koje rade na izmjenama zakonskih propisa kojima će se unaprijediti stanje u ovim oblastima).

NZ: Stabilne finansije znače osnov za stabilno i uspješno funkcionisanje lokalne samouprave, a uspješne lokalne samouprave su garant uspješne države?

R. GOLUBOVIĆ: U potpunosti se slažem sa izrečenom konstatacijom i siguran sam da ćemo zbog toga imati razumijevanja od strane najodgovornijih subjekata u ovom procesu i kroz nova zakonska rješenja stvoriti optimalne uslove za uspješno funkcionisanje lokalnih zajednica. Konferencija „Zdrave finansije – osnova za budućnost“ je pokazala da se sa državom mora sarađivati i pregovarati o svim problemima koji se tiču lokalne samouprave.

NZ: Gospodine Goluboviću, hvala Vam na razgovoru i želim Vam puno uspjeha u Vašim naporima usmjerenim ka stvaranju dobrih i uspješnih lokalnih samouprava. ■

Rajko Golubović
Sekretar Zajednice opština Crne Gore

Izjava potpredsjednika Vlade i ministra finansija dr Igora Lukšića

nakon sjednice Upravnog odbora Zajednice opština Crne Gore, održane 26.02.2010. godine u Podgorici

Danas smo imali zadovoljstvo da na poziv UO Zajednice opština razgovaramo na teme koje su od izuzetnog značaja za finansiranje lokalnih jedinica i to, prije svega, u kontekstu posljedica koje je finansijska ekonomska kriza ostavila i ostavlja na rad onog dijela ukupnog sistema od kojeg građani, vrlo često, najviše očekuju.

Upoznali smo se sa ukupnom situacijom i sa pojedinim prijedlozima kako bismo mogli nešto uraditi da amortizujemo posljedice krize.

Dogovorili smo se da radimo na tri polja, najprije na polju analize sistema finansiranja lokalnih jedinica, i to prije svega u kontekstu plana Ministarstva finansija da do kraja drugog kvartala izađe sa predlogom dva zakona, jedan je Zakon o oporezivanju nepokretnosti, a drugi zakon je Zakon o sistemu finansiranja lokalnih samouprava.

Reći ću da je plan za izradu novog zakona ili izmjena Zakona o oporezivanju nepokretnosti definisan i zaključkom Skupštine Crne Gore prilikom usvajanja

budžeta.

Kroz sistem finansiranja lokalnih samouprava analiziraćemo nekoliko ideja, a to je da se omogući ustupanje većeg procenata koncesionih naknada opštinama, da se razmotri mogućnost ustupanja dijela prihoda od PDV-a koji naplaćuje poreska uprava, eventualno porez na promet nepokretnosti da bude u cjelosti opštinski porez i još nekoliko ideja koje su se u tom kontekstu čule.

Drugo, formiraće se i komisija koja će se baviti pitanjima urbanizma, dakle nekoliko rješenja koja su vrlo aktuelna a o kojima smo danas govorili u cilju stvaranja dodatnih finansijskih šansi kad je u pitanju lokalna jedinica, i u narednom periodu ćemo provjeriti da li je potrebno mijenjati jedan dio propisa iz te oblasti.

Treće, čini mi se takođe veoma važnim formiranje radne grupe koja će se baviti pitanjima socijalnog programa. Nismo je detaljnije razradili, ali šta je suština, primili smo dakle informaciju o nivou zaposlenosti u lokalnim upravama u javnim preduzećima i s tim u vezi potrebu optimizacije broja zaposlenih na tom nivou.

Ono što sam ja mogao reći sa strane

Vlade jeste da je Vlada vrlo raspoložena da nakon izrade jednog pregleda viška zaposlenih na tom nivou zajednički potražimo kreditna sredstva, da bi u tom kontekstu Vlada bila više nego raspoložena da ili da garanciju ili u potpunosti preuzme obezbjeđivanje i vraćanje tih sredstava sa ciljem da se ostavi prostor opštinama da kroz takve uštede u budućem periodu imaju više fleksibilnosti za završetak različitih projekata od kojih građani imaju direktnu korist, i sa druge strane amortizuju posljedice krize. Takav jedan socijalni program bi istovremeno omogućio nastavak reformi državne uprave i mislim da bi u tom kontekstu, u srednjem ili dugom roku, obezbijedio da naša lokalna uprava bude u potpunosti na nivou standarda koje poznaje Evropska praksa.

Dakle, to je rezime razgovora koji smo imali. Doživljavam da je sastanak bio vrlo koristan nama iz Vlade da se upoznamo sa aktuelnim problemima kojima se suočavaju lokalne jedinice, a opet gradonačelnici da se upoznaju sa našim razmišljanjima na ideje kako sve to premostiti, tako da nas i u narednim mjesecima očekuje dosta posla, jer smo u Ministarstvu finansija projektovani da su i ova pitanja, vjerovatno, među najznačajnijim koji ćemo se ove godine baviti u toj zakonodavnoj sferi. ■

Program rada Zajednice opština za 2010. godinu

Program rada Zajednice opština za 2010. godinu urađen je u skladu sa ciljevima, zadacima i aktivnostima Zajednice koje proizilaze iz Statuta Zajednice, Strateškog plana Zajednice, Strategije komunikacije, kao i odluka, zaključaka i preporuka organa Zajednice.

Program po svom sadržaju je operativni akt koji sadrži konkretne zadatke za realizaciju strateških i drugih ciljeva utvrđenih u dokumentima koji su od značaja za lokalnu samoupravu, zadatke i aktivnosti koji predstavljaju izraz potreba članica Zajednice, kao i zadatke i aktivnosti koji treba da doprinesu efikasnijem vršenju poslova i pružanju usluga na lokalnom nivou.

Određeni zadaci i aktivnosti predstavljaju nastavak njihove realizacije iz prethodnog perioda, dok drugi predstavljaju nove inicijative koje su usmjerene na jačanje zakonodavnog okvira, položaja, prava i dužnosti lokalne samouprave ili na jačanje kapaciteta lokalne samouprave.

Ostvarivanje principa zakonitosti, jačanje odgovornosti i profesionalizma

u radu, uslovi su za izgradnju efikasne lokalne samouprave, sposobne da odgovori na zahtjeve i izazove koji se pred njom nalaze. Zbog toga i ovaj Program rada sadrži zadatke i aktivnosti čijom realizacijom se ostvaruju ciljevi za jačanje pravnog okvira lokalne samouprave i jačanje njenih kapaciteta.

I pored toga što je u prethodnom periodu pravni okvir lokalne samouprave bio u stalnom procesu mijenjanja, može se konstatovati da to nije dalo očekivane rezultate na planu upravne i fiskalne decentralizacije.

Na planu jačanja kapaciteta lokalne samouprave donijeti su ključni strateški dokumenti i preduzete brojne aktivnosti na njihovoj implementaciji: Program "Jačanje kapaciteta lokalne samouprave u Crnoj Gori", Nacionalna trening strategija i Akcioni plan za realizaciju NTS-a, program "Razvoj odgovornog rukovođenja u lokalnoj samoupravi" i program „Najbolje prakse u lokalnoj samoupravi“. Ostvarivanje ciljeva koji se žele postići njihovom realizacijom predstavljaju trajan zadatak za jedinice lokalne samouprave i njihovu asocijaciju.

Kada su u pitanju pojedini zadaci i aktivnosti sadržani u ovom Programu rada neophodno je ukazati da su isti proizašli iz Akcionog plana za reformu lokalne samouprave za 2010. godinu, dok su drugi planirani kao sopstvene aktivnosti Zajednice u vidu pokretanja zakonodavnih inicijativa od strane Zajednice. Na ovaj način stvara se mogućnost da se dodatno utiče na jačanje i zaokruživanje pravnog okvira za lokalnu samoupravu.

Program rada obuhvata niz inicijativa i prijedloga jedinica lokalne samouprave i nadležnih komisija Zajednice. Ocjenjujući da će njihova realizacija biti od značaja za sve jedinice lokalne samouprave, za ujednačavanje njihove prakse i za stvaranja uslova za preduzimanje sopstvenih akcija i inicijativa Program predstavlja odgovor na takve inicijative i prijedloge. Zahvaljujemo svim opštinama na doprinosu u izradi ovog Programa.

Programski zadaci i aktivnosti koje sadrži ovaj akt su prioritetni zadaci i aktivnosti koje treba da realizuje Zajednica u ovoj godini. Aktivnosti su konzistentne, međusobno se podržavaju i njihova realizacija, po našoj ocjeni, doprinijeće jačanju lokalne samouprave na duži vremenski rok.

Značajno je ukazati i na to da će u ovoj godini Vlada donijeti strateški dokume-

nat o daljnim pravcima reforme i da će Zajednica biti uključena u izradi istog. To je prilika da ocijenimo postignuto i da uz učešće ključnih subjekata odredimo problemska područja i strateške ciljeve koje želimo na ovom planu da postignemo u narednom periodu.

Nadamo se da ćemo realizacijom aktivnosti predviđenih ovim Programom, u značajnoj mjeri poboljšati stanje u sistemu lokalne samouprave, a naročito u oblasti obezbjeđivanja pouzdanih izvora prihoda koji će biti zakonom definisani i koji će omogućiti ekonomski prosperitet lokalnih zajednica i izvršavanje zakonom utvrđenih obaveza.

Program Zajednice opština Crne Gore za 2010. godinu, u najkraćem, obuhvata:

- Razmatranje i zauzimanje stavova u vezi sa zakonskim propisima od značaja za zaokruživanje normativno-pravnog okvira lokalne samouprave, sa stanovišta položaja, prava i obaveza lokalne samouprave, kao i u odnosu na sistem finansiranja i prihode lokalne samouprave:

- Zakon o finansiranju lokalne samouprave

- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na nepokretnosti

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na promet nepokretnosti

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrijednost

Zakon o komunalnim djelatnostima, i drugi.

- Pokretanje inicijativa za donošenje drugih zakona, izmjene i dopune postojećih ili usklađivanje sa sistemskim zakonima

- Učešće u radu na pripremi Modela odluka, priručnika i drugih akata u realizaciji zadataka iz Programa rada i implementaciji strateških dokumenata i akcionih planova

- Učestvovanje u radnim timovima, radnim grupama na izradi zakonskih i drugih propisa

- Pokretanje inicijativa za ostvarivanje odnosa i saradnje između članica, Zajednice i državnih organa, kao i između Zajednice i drugih asocijacija;

- Izrada Strateških dokumenata Zajednice (Strateški plan i Strategija komunikacije)

- Priprema planova obuke sa Upravom za kadrove za rad Nacionalnog savjeta za obuku, učestvovanje u organizovanju i praćenju sprovođenja obuka i evaluaciji ostvarenih rezultata

- Priprema Informacije o raspoloživim eksternim izvorima finansiranja za opštinske projekte. Publikacija će da sadrži informacije o dostupnim evropskim fondovima (web adrese, način apliciranja, rokovi, uslovi itd.), projektima koje podržavaju donatori u oblasti lokalne samouprave, uz informaciju o uspješno implementiranim projektima od strane lokalnih zajednica u regionu.

Realizacija projekata:

- Jačanje kapaciteta Zajednice opština Crne Gore za pružanje usluga svojim članicama". U ovoj godini će se realizovati komponenta „**Baza podataka o crnogorskim opštinama**”, koja će preko internet sajta Zajednice opština, biti dostupna potencijalnim donatorima, investitorima, međunarodnim organizacijama, kao i samim opštinama, i tako će se olakšati pristup podacima od značaja za njihove aktivnosti. Projekat podržava VNG International.

- “Jačanje transparentnosti i odgovornosti na lokalnom nivou u Crnoj Gori.” Glavni cilj ovog projekta je povećanje nivoa odgovornosti i transparentnosti lokalne administracije u Crnoj Gori

implementacijom Modela programa borbe protiv korupcije u lokalnoj samoupravi i modela ‘Akcionog plana za implementaciju programa borbe protiv korupcije na lokalnom nivou (2008-2011)’. Projekat se finansira u okviru MATRA programa Holandske Vlade.

„Najbolje prakse u lokalnoj samoupravi“ . Cilj realizacije Programa je da se utvrdi, javno objavi i nagradi najbolja praksa u lokalnoj samoupravi i da se ista proširi među drugim jedinicama lokalne samouprave. Projekat podržava OEBS Crna Gora.

„Razvoj odgovornog rukovođenja u lokalnoj samoupravi“ (liderstvo). Sprovođenje Programa omogućuje jedinicama lokalne samouprave da ocijene svoju efikasnost u odnosu na rukovođenje (liderstvo) i na podizanje nivoa u pružanju usluga. Projekat podržava OEBS Crna Gora.

„Jačanje javne etike na lokalnom nivou u Crnoj Gori”. Zajednica opština Crne Gore je partner Savjeta Evrope u realizaciji projekta „**Jačanje javne etike na lokalnom nivou u Crnoj Gori**”. Realizacija ovog projekta se odvija u koordinaciji sa projektima koje podržavaju VNG i OEBS na polju javne etike na lokalnom nivou.

„Uspostavljanje službe za upravljanje ljudskim resursima u 5 pilot opština u cilju socio-ekonomskog razvoja”. Projekat podržava SNV. ■

Saradnja Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave i Zajednice opština Crne Gore

Crna Gora je umnogome specifična država u odnosu na svoje komšije, pa i po pitanju lokalne samouprave. Jedna je od rijetkih država u kojoj se vlast stvarala odozdo ka gore – od lokalnog ka centralnom nivou. Pored toga, zahvaljujući svom položaju čitav Balkan je imao priliku da „na svojoj koži“ osjeti različite sisteme javne vlasti ili upravljanja: od čuvenih plemenskih zajednica, autoritativne centralne vlasti, nekadašnjih komuna (po ugledu na onu Parišku), i današnjeg kombinovanog, ali jasno definisanog upravnog sistema i međusobnih odnosa lokalne i centralne vlasti. Vjerovatno jedan od najzahtjevnijih sistema odnosa centralne i lokalne vlasti jeste upravo tzv. kombinovani sistem.

Crna Gora predstavlja jedan od dobrih primjera u kojoj su demokratski principi na zavidnom nivou kada je u pitanju odnos lokalnih i centralnih vlasti i zajedničkog pronalaženja adekvatnog modela odnosa koji će građanima omogućiti kvalitetno zadovoljavanje potreba i njihovih interesa. Jedan od ključnih razloga postojanja takvog nivoa odnosa jeste taj što su sve jedinice lokalne samouprave u Crnoj Gori formirale svoju krovnu organizaciju, koja zastupa njihove interese pred centralnim vlastima.

Sa zadovoljstvom ističem da je u dosadašnjem periodu sa menadžmentom Zajednice opština Crne Gore i neposredno sa jedinicama lokalne samouprave ostvarena veoma uspješna saradnja. Saradnja je bazirana na međusobnom povjerenju, želji za uspješnim rezultatom i sa ciljem stvaranja moderne lokalne uprave kao servisa građana, koja će sa ojačanim

kadrovskim i infrastrukturnim kapacitetima biti u mogućnosti da odgovori svim izazovima koji se pred nju postavljaju.

Shodno Akcionom planu za reformu lokalne samouprave za 2010. godinu, u čiju izradu su bili uključeni i predstavnici Zajednice opština, sprovede se aktivnosti na planu kreiranja nove i unaprjeđenja postojeće legislative u oblasti lokalne samouprave. U sve radne timove koje formira ministar unutrašnjih poslova i javne uprave aktivno sudjeluju i predstavnici Zajednice opština, zahvaljujući čijem radu se vodi računa o interesima jedinica lokalne samouprave, a samim tim i što kvalitetnijem sprovođenju procesa decentralizacije.

Saradnja se ostvaruje i kroz dva ključna tijela koja rade na jačanju i razvoju lokalne samouprave: Koordinacioni odbor za reformu lokalne samouprave i Nacionalni savjet za obuku u lokalnoj samoupravi. Koordinacioni odbor čini pet ministara, pomoćnik ministra za lokalnu samoupravu i pet predstavnika Zajednice opština, a djeluje sa osnovnim ciljem praćenja procesa decentralizacije i davanja preporuka za dalji razvoj reformskog procesa. S druge strane, velika pažnja je posvećena sprovođenju Nacionalne trening strategije za lokalnu samoupravu u Crnoj Gori, pa je sa ciljem njenog praćenja i pospiješivanja procesa implementacije, osnovan Nacionalni savjet, koji čine najviši predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave, Zajednice opština i Uprave za kadrove.

Intenzivna kooperativnost pokazana je i kroz zajedničko obezbijeđenje

sredstava za projekte koji imaju za cilj stvaranje povoljnog ambijenta za ukupno jačanje i razvoj lokalne samouprave u Crnoj Gori. U tom pravcu ostvarena je uspješna saradnja sa ključnim međunarodnim institucijama i organizacijama koje pružaju podršku reformi lokalne samouprave. Kao rezultat te saradnje, u naredne dvije godine kroz razne projekte i programe za sprovođenje procesa reforme biće uloženo oko dvanaest miliona eura.

U narednom periodu nas očekuje još mnogo izazova. Ukoliko svi zajedno budemo djelovali i koristili znanje i iskustvo koje imamo, moći ćemo da odgovorimo tim izazovima. Na putu reforme lokalne samouprave jedini cilj koji trebamo imati jeste kvalitetno, brzo i jednostavno zadovoljavanje potreba naših građana. Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave i Zajednica opština Crne Gore prepoznali su važnost zajedničkog djelovanja i u skladu sa tim sprovede svoje aktivnosti, posebno one koje se odnose na normativni okvir, imajući u vidu da se dvije trećine prava Evropske unije odnosi i na lokalnu samoupravu, te da je to novi izazov pred kojim ćemo se svi uskoro naći.

Otvorenost Ministarstva za nove konstruktivne ideje postojeće i u buduće, dok je sprovođenje ideje u djelo, kao i kvalitetna i efikasna implementacija pozitivno-pravnog okvira, posao za kojim svi trebaju pokazati posvećenost i maksimalno interesovanje, a posebno jedinice lokalne samouprave. ■

Dragan Pejanović
Pomoćnik ministra za lokalnu samoupravu
Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave

Saradnja Zajednice i OEBS-a

1. Kako ocjenjujete saradnju između OEBS-a i Zajednice opština Crne Gore?

Tokom prethodnih nekoliko godina, OEBS je izgradio snažno partnerstvo sa Zajednicom opština kroz više zajedničkih programa i aktivnosti, dok su zaposleni u Zajednici uvijek pokazivali visok stepen posvećenosti, znanja i pouzdanosti i na taj način dali pozitivan doprinos svim aktivnostima realizovanim u saradnji sa OEBS-om. S obzirom na to da je svih 21 opština učlanjeno u Zajednicu opština, ona je najreprezentativnije udruženje lokalnih uprava u zemlji, što je čini poželjnim partnerom. Bez sumnje, Zajednica opština je sve više uključena i ima sve više uticaja na kreiranje politika na nacionalnom nivou. Međutim, ima još prostora za dostizanje njenog punog potencijala u pogledu pružanja obuke i informacija svojim članovima.

2. Za koji od naših projekata smatrate da je bio najrelevantniji i da je imao najvidljivije rezultate?

Svi projekti koje smo zajedno realizovali su se pokazali značajnim i uspješnim, ali je, prema mom mišljenju, najznačajniji i najupečatljiviji „Najbolje prakse u lokalnoj samoupravi“. Lično sam učestvovala na ceremoniji dodjele nagrada i bila sam impresionirana visokim standardom usluga koje neke od opština u Crnoj Gori pružaju. Pretpostavljam da je komisija za odabir imala veoma težak zadatak prilikom izbora tri najbolja primjera dobre lokalne uprave među svima koji su se prijavili. OEBS i Zajednica će osigurati da se „Program najboljih praksi“ realizuje i u 2010, u skladu sa Akcionim planom za reformu lokalne samouprave za 2010. godinu. Pored toga, smatramo da je potrebno najbolje prakse iz prethodne godine prezentovati na konkretan način. Nagrađene prakse, Tivat, Herceg Novi i Danilovgrad će, svaka u svojoj opštini, organizovati skupove na koji će pozvati kolege iz drugih opština koji bi se tom prilikom upoznali sa uspješnim iskustvima, i eventualno ih primijenili u svojim sredinama.

3. Koja su vaša očekivanja od implementacije projekata u vezi sa javnom etikom?

Evropska povelja o lokalnoj samoupravi definiše principe koji podupiru sistem lokalne demokratije. OEBS i Savjet Evrope razvijaju i osmišljavaju projekte koji pomažu nacionalnim vlastima na svim nivoima u poboljšanju načina na koji vrše funkciju vlasti, kao i usluga koje se putem nje pružaju građanima.

U ovom trenutku, izazovi se sastoje u nadgradnji onoga što

je do sada postignuto na planu jačanja etike na lokalnom nivou, učenju na osnovu dobrih primjera iz prakse, razvijanju i osmišljavanju standardizovanih pristupa, u uspostavljanju tješnjih kontakata sa lokalnim vlastima na planu obezbjeđivanja dugoročne održivosti. Zajedno sa Nacionalnim planom za borbu protiv korupcije detaljni Model-Program borbe protiv korupcije na lokalnom nivou od 2008. do 2011. je pripremljen u saradnji sa Savjetom Evrope.

U ovom pravcu, Misija OEBS-a igrala je primarnu ulogu u pružanju podrške Zajednici opština u pripremi i izradi dva konkretna akta, Etičkog kodeksa i Kodeksa ponašanja za lokalne službenike i namještenike. Mi smo uvjereni, u pogledu primjene etičkih standarda na nacionalnom nivou, da taj proces ne samo što se kreće u odgovarajućem pravcu, već ima i nepovratan karakter, i stoga ćemo sa zadovoljstvom nastaviti da mu pružamo dalju podršku, zajedno sa Savjetom Evrope, Zajednicom opština i drugim akterima.

4. Imate li predloge za dalje unapređenje saradnje između OEBS-a i Zajednice?

Saradnja između Misije OEBS-a i Zajednice opština je jedna od najuspješnijih i najplodotvornijih u regionu. Od početka saradnje sa Zajednicom opština, prešlo se od samog osmišljavanja projektnih ideja do obezbjeđivanja konkretne podrške strateškim ciljevima Zajednice u vidu ekspertske pomoći i pružanja uvida u najbolja iskustva iz prakse. To je bio prilično brz ali i adekvatan novi korak u našoj saradnji, za koju sam uvjerena da će se kroz dalji profesionalni odnos naše Misije i Zajednice opština dodatno produbiti i ojačati.

5. Na osnovu Vašeg velikog internacionalnog iskustva, kakve konkretne predloge možete dati Zajednici da ojača svoju poziciju?

Možda bi najbolje bilo ovo pitanje uputiti lokalnim upravama, ali mislim da je to pitanje koje svakako zavrjeđuje pažnju. Zajednica opština treba da bude svojevrsan resurs koji pruža usluge lokalnim samoupravama, a istovremeno zastupa njihove najbolje interese na nacionalnom nivou. Iz naše perspektive, Zajednica ima dobre rezultate u tom pogledu, ali se podrazumijeva da treba da uvijek bude otvorena za savjete i sugestije koje dolaze iz lokalnih uprava koje ona predstavlja. ■

Paraschiva Badescu
Šefica Misije OEBS-a u Crnoj Gori

Opštine su snažne – ako žele da budu.

Ukoliko djeluju zajedno, opštine mogu da privuku pažnju i učine da se čuje njihov glas

U austrijskom Ustavu iz 1848. godine napisanom prije više od 150 godina navodi se: “Osnov slobodne države je slobodna opština.”

Opština može biti slobodna samo ako je sposobna da djeluje – što podrazumijeva zdravu finansijsku situaciju. Da bi se ponudio visok kvalitet življenja u opštini, neophodna su ulaganja u škole, ulice, vodovod i kanalizaciju, odlaganje otpada i čišćenje ulica. Takođe je neophodno obezbijediti socijalnu infrastrukturu kao što je zbrinjavanje djece i starijih ljudi. Naravno, moramo imati na umu i cjelokupni javni zdravstveni sektor.

Važan je zadatak savezne države da obezbijedi smjernice za srednjoročni i dugoročni razvoj države. Ali opštine su te koje imaju direktan kontakt sa ljudima, znaju njihove strahove i probleme i prepoznaju snagu dobrovoljnog uključivanja u udruženja i okruženje. Ovakvo znanje je važno da bi se implementirale smjernice. I to je nešto što se ne može kupiti novcem. Međutim, opštinama su neophodne prave strukture, pravi okvir i podrška. Zato je neophodno da država prepozna potrebu da opštine smatra za partnere u nastojanju da se ostvari neki cilj. A partnere nikada ne treba prepustiti samima sebi.

Zašto sve ovo naglašavam?

Zato što iz iskustva znam koliko su važne opštine. I znam da im je često potrebna podrška i neka vrsta sigurnosti kada uspostavljaju okvir za buduće uslove života u opštini.

Ja sam 18 godina bio gradonačelnik velike industrijske opštine u Vorarlbergu / Austrija, a od toga sam 14 godina bio i poslanik skupštine u Vorarlbergu. Snažne i autonomne opštine uvijek su me fascinirale. Takođe, brige i teškoće manjih i finansijski slabijih opština poznate su mi kao članu odbora opština Vorarlberga.

U Austriji, udruženja opština imaju veoma značajno mjesto. Na prvom mjestu, ovo mjesto je propisano Ustavom. Ali ono je takođe rezultat važnosti primjenjivanja u praksi. A to je glavna stavka: jasna i eksplicitna raspodjela zadataka – i s tim povezanog novca! – predstavlja osnov za uspješan razvoj zemlje.

Više puta su me pitali za moj najveći uspjeh u Vorarlbergu. Za mene je odgovor jasan: kad god je o određenom zakonu ili propisu trebalo raspravljati u komitetima koje su na neki način uključivale zajednice, možete biti sigurni da je neko pitao: a šta je sa Zajednicom opština? Šta oni o tome kažu?

Ovim se ističe da jednostavno ne možete zanemariti Zajednicu opština. U periodu od nekoliko godina, uspostavili smo odnos prema opštinama kao značajnim partnerima, partnerima koji su bili uključeni u proces donošenja odluka umjesto njihovog suočavanja sa već usvojenim zakonima i odlukama. Značajan položaj udruženja opština zasnovan je i na snažnom osjećaju solidarnosti između različitih opština. Umjesto stavljanja sebe na prvo mjesto, opštine diskutuju i dogovore se o zajedničkom stavu za sva pitanja koja se tiču svih njih. Ovaj zajednički stav zastupa Zajednica opština. Ja sam se lično za ovakav pristup zalagao na nekoliko nivoa: u mojoj zavičajnoj opštini,

kao predsjednik regionalnog komiteta za planiranje kao i poslanik skupštine Vorarlberga.

U Vorarlbergu, oko 370.000 ljudi živi u 96 opština različitih veličina. Broj stanovnika varira od 200 do 50.000 i najveći dio opština se suočava sa veoma različitim situacijama. Neke od njih mogu svoj prihod da ostvare od industrije ili turizma, dok se druge nalaze u visokim planinskim predjelima i stanovnici su prinuđeni da u jednom mjestu žive a u drugom rade.

Naš je cilj da stvorimo “slične uslove života u svim opštinama”. Kao što se vidi iz navedog primjera, ovo nije moguće ostvariti odmah. Opštine moraju da komuniciraju, moraju da rade zajedno i da govore istim glasom kako bi zastupali svoje interese vis-à-vis države.

Ovo je zadatak Zajednice opština – da predstavlja interese svih opština, da se pobrine da sve opštine govore jednim glasom. Na ovaj način se ojačava položaj opština kako bi one postale snažan partner i saradnik države. ■

www.hans-kohler.at.tf

Hans Kohler (1947)

18 godina gradonačelnik Rankvela, trgovačkog grada u Vorarlbergu / Austrija, od 1990.-2008.
14 godina poslanik skupštine Vorarlberga / Austrija i predsjedavajući Evropskog komiteta u skupštini Vorarlberga od 1994. – 2008.
18 godina član odbora zajednice opština
18 godina predsjedavajući Komiteta za regionalno planiranje, regiona “Vorderland”

Kontakt:
Walgastr. 25, A- 6830 Rankweil
hans.kohler@cablenet.vol.at

Studijska posjeta u Sloveniji (2007)

Softver za ubiranje prihoda

Porez na nepokretnosti u GTZ-ovom projektu Opštinska zemljišna politika

Preduslov za efikasnu lokalnu samoupravu je lokalna fiskalna autonomija. Fiskalna autonomija je u velikom dijelu definisana obimom sopstvenih izvora prihoda. Sopstveni prihodi ograničavaju zavisnost opština od unutarvladinih transfera i podjele prihoda dobijenih iz nacionalnog budžeta. Lokalna poreska autonomija omogućava opštinama da uvedu sopstvene mjere i politike i takođe povećava nadležnosti lokalne vlasti: poreski obveznici obično kontrolišu odluke o potrošnji na opštinskom nivou pažljivije kada se ti troškovi finansiraju iz lokalnih poreza. Ovo se naročito odnosi na održivi urbanistički razvoj. Politike, strategije i planovi mogu jedino biti efikasni, ukoliko lokalna samouprava može da pokrene i vodi planirani razvoj na adekvatan način. Ovo zahtjeva kako fondove za komunalne investicije tako i za kvalifikovane opštinske službenike.

Među različitim naknadama, taksama i porezima, porezi i nakanade po osnovu nepokretnosti predstavljaju značajan izvor prihoda lokalnih vlasti u zemljama bivše Jugoslavije. Naime, porez na nepokretnosti je stabilan izvor prihoda koji, na duge staze, prati promjene u

lokalnom ekonomskom razvoju. To je naročito značajno za budžete ekonomski manje razvijenih opština.

U tom smislu i u skladu sa ukupnim ciljem projekta da se unaprijedi održivo korišćenje i upravljanje zemljištem u cilju promovisanja ekonomskog razvoja, jedna od komponenti projekta Opštinska zemljišna politika Njemačke tehničke saradnje (GTZ) jeste oporezivanje nepokretnosti. Projekatsarađuje sa Upravom za nekretnine i crnogorskim opštinama u cilju obezbjeđivanja podataka Uprave za nekretnine opštinama i uspostavljanja opštinske baze podataka. Unapređivanjem tehničke infrastrukture, razvojem softvera, i pratećim mjerama obuke, Sekretarijati za finansije dobijaju podršku u povećavanju opštinske baze podataka koja se odnosi na porez na nepokretnosti i efikasnosti određivanja, prikupljanja i izvještavanja o porezu na nepokretnosti. Međutim, iako se iznos prikupljenog poreza na nepokretnosti konstantno povećava, njegov udio u ukupnim lokalnim prihodima opada (7.0% u 2006 do 4.8% u 2008). Stopa naplate poreza na nepokretnosti trenutno je na nezadovoljavajućem ni-

vou od, prosječno, 56%. Kao i u većini zemalja regiona, neaužurirani registri nepokretnosti i vlasnika nepokretnosti još uvijek predstavljaju osnovni problem koji rezultira nepotpunim bazama podataka koje se tiču poreza i problema u dostavljanju poreskih prijavi. S obzirom na implikacije globalne finansijske i ekonomske krize na lokalne budžete (u prva tri kvartala 2009. godine realizovani lokalni prihodi crnogorskih opština opali su za 24%) važnost poreza na nepokretnosti će značajno porasti. Kao rezultat toga, crnogorske opštine, Ministarstvo finansija i Uprava za nekretnine moraće da nastave da zajednički unapređuju preduslove za povećanje naplate poreza. ■

Yvonne Müller

Kao diplomirani inženjer i MSc (GIS) stekla je radno iskustvo na polju katastra i upravljanja zemljištem u Hesenu, Njemačka. Yvonne Müller radi u GTZ u jugoistočnoj Evropi od 2004. godine.

Kontakt:

Yvonne Müller
Projekat Opštinska zemljišna politika
Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit (GTZ) GmbH
Belvederska 5
81000 Podgorica
email: Yvonne.Mueller@gtz.de
tel./fax: (020) 208 295

Inicijative

Zajednica opština Crne Gore podnijela je Inicijativu za izmjene i dopune člana 66, 93 i 120 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata („Sl.list CG“, br. 51/08) i Inicijativu za izmjene i dopune Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata („Sl.list CG“, br. 51/08) radi uređivanja odnosa i regulisanja pitanja o legalizaciji bespravno izgrađenih objekata.

Cilj Inicijative za izmjene i dopune člana 66, 93 i 120 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata jeste da se omogući jedinicama lokalne samouprave da blagovremeno ubiraju naknadu za uređivanje građevinskog zemljišta kako bi se stvorili potrebni uslovi za redovno obavljanje poslova u ovoj oblasti. Inicijativom je predloženo da se uređivanje odnosa između investitora i jedinice lokalne samouprave u vezi sa uređivanjem građevinskog zemljišta i plaćanjem naknade propiše kao jedan od potrebnih uslova izdavanja građevinske dozvole.

Ovakvim zakonskim rješenjima, za razliku od važećeg, ne bi se dovodilo u pitanje ubiranje naknade za uređivanje građevinskog zemljišta kao izuzetno značajnog lokalnog javnog prihoda.

Važeći Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata nije uredio odnose i regulisao pitanja koja se odnose na postupak legalizacije bespravno izgrađenih objekata. Pored izraženog seizmičkog rizika koji sa sobom nosi upotreba ovih objekata, jedinice lokalne samouprave su ostale uskraćene za značajan iznos sredstava od naknade za uređenje građevinskog zemljišta i zbog, u mnogim slučajevima, uzurpiranja zemljišta u njihovoj svojini. Imajući prethodno u vidu, Zajednica opština je podnijela Inicijativu za izmjene i dopune Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata radi uređivanja odnosa i reguli-

sanja pitanja o legalizaciji bespravno izgrađenih objekata, kao izraz potrebe da se na uređen i sistemski način pristupi rješavanju problema velikog broja bespravno izgrađenih objekata, kako bi se obezbijedila konzistentnost zakonskih rješenja i jedinstvenost u postupanju od strane jedinica lokalne samouprave i organa državne uprave u pogledu načina, uslova i procedura za legalizaciju.

Radne grupe

Radna grupa za izradu Modela Statuta opštine izvršila je obaveze predviđene rješenjem Sekretara Zajednice.

Zadatak radne grupe je bio da jedinicama lokalne samouprave pruži pomoć u vidu predloga konkretnih rješenja, na osnovu kojih će se, u skladu sa interesima i potrebama, lokalne samouprave opredjeljivati prilikom izrade svojih Statuta ili izmjena i dopuna važećih statuta.

Radnom grupom je koordinirao sekretar Zajednice, a grupa je sastavljena od istaknutih poznavalaca i eksperata iz ove oblasti.

Sa radom je počela i radna grupa za izradu Nacrta Zakona o finansiranju lokalne samouprave.

Radna grupa je formirana rješenjem potpredsjednika Vlade i ministra finansija dr Igora Lukšića i čine je predstavnici Ministarstva finansija mr Biljana Šćekić, Gordana Radović, mr Snežana Mugoša i predstavnici Zajednice opština Rajko Golubović, Mitar Matijašević i Žana Đukić.

Radnom grupom koordinira pomoćnica ministra finansija Biljana Šćekić a ima zadatak da pripremi Nacrt izmjena navedenog Zakona, koji će biti zasnovan na evropskim standardima o lokalnoj samoupravi i najboljim iskustvima zemalja Evropske unije i zemalja u okruženju.

Prema mišljenju predsjednika Komisije za finansiranje lokalne samouprave g-dina. Mitra Matijašević, ovim izmjenama se trebaju stvoriti zakonske pretpostavke za razvoj održivog sistema finansiranja lokalne samouprave.

Najava

Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave i Zajednica opština Crne Gore, u saradnji sa OEBS-om i Savjetom Evrope, organizuju nacionalnu konferenciju "Transparentna i efikasna lokalna samouprava". Konferenciji će se održati 29. aprila 2010, sa početkom u 10h, u Hotelu Crna Gora (Zeleni salon), u Podgorici.

Na konferenciji će biti predstavljena iskustva drugih zemalja u oblasti javne etike, kao i aktivnosti koje se preduzimaju na ovom planu u Crnoj Gori, sa naglaskom na potrebu izrade i donošenja „Standarda javne etike“. Takođe će se govoriti o etičkim kodeksima i modelima odluka o etičkim komisijama na lokalnom nivou, kao i o kampanja o transparentnoj opštini koja će se sprovoditi narednih mjeseci.

Ovaj projekt finansira
Evropska komisija

TEHNIČKA POMOĆ REFORMI LOKALNE SAMOUPRAVE U CRNOJ GORI

INFORMACIJA O PROJEKTU TEHNIČKE POMOĆI REFORMI LOKALNE SAMOUPRAVE

Projekt implementira
HCL Consultants Limited
u konzorcijumu sa WYG

Ciljevi projekta:

Osnovna svrha projekta Tehničke pomoći je podrška ravnomjernom regionalnom razvoju u Crnoj Gori kroz efikasniju ulogu lokalnih vlasti u socio-ekonomskom razvoju. Konkretnije, projekat će doprinijeti izgradnji kapaciteta crnogorskih opština da koriste evropske fondove za lokalni ekonomski razvoj, tako što će podržati opštine da bolje identifikuju, razviju i primijene projekte prioritarnih opštinskih investicija u skladu sa evropskim pozitivnim iskustvima.

Glavni korisnici projekta: 15 opština korisnica Egalizacionog fonda (Andrijevića, Berane, Bijelo Polje, Cetinje, Danilovgrad, Kolašin, Mojkovac, Nikšić, Plav, Plužine, Pljevlja, Rožaje, Šavnik, Ulcinj, Žabljak), Zajednica opština Crne Gore

Partneri na projektu: Ministarstvo unutrašnjih poslova i državne uprave, Zajednica opština Crne Gore, Uprava za kadrove, Ministarstvo finansija

Planirani rezultati projekta:

1. Ojačani kapaciteti Zajednice opština Crne Gore da koordinira obuku opština u oblasti realizacije projekata u skladu sa zahtjevima Evropske Unije: projekat će podržati osnivanje i aktivnosti Jedinice za implementaciju Nacionalne trening strategije za lokalnu samoupravu unutar Zajednice opština, kao što je predviđeno samom Strategijom koju je Vlada usvojila 2008. godine.

2. Formiran tim trenera u oblasti identifikacije, pripreme i realizacije projekata: opštine će imati na raspolaganju grupu odabranih trenera iz Crne Gore i regiona, u cilju obuke službenika i pomoći pri pripremi i realizaciji projekata.

3. Opštinski službenici obučeni da identifikuju, planiraju, razviju i realizuju prioritne opštinske investicione projekte: serija obuka i individualna pomoć opštinskim službenicima u pripremi i realizaciji projekata će biti organizovani.

4. Grant šema za razvoj opština Evropske komisije u potpunosti iskorišćena za primjenu projekata visokog tehničkog kvaliteta, u skladu sa opštinskim strateškim planovima: projektni tim će pomoći Evropskoj komisiji da pripremi Grant šemu iz koje će se finansirati mali investicioni opštinski projekti iz fondova IPA 2008 u iznosu od 3.5 miliona eura, i IPA 2010 u iznosu od 2 miliona eura.

Vrijednost Grant šeme Evropske komisije: 5.5 miliona eura

Trajanje projekta: 18 mjeseci (mart 2010 – septembar 2011)

KONTAKT INFORMACIJE:

Projekat tehničke pomoći reformi lokalne samouprave

Adresa: Ul. Mitra Bakića 142, 20000 Podgorica

Tel. +382 20 634331; 620097

Fax: +382 20 620123

Website: www.jsgrp.com.me

Luboš Hrivnak

Voda Projekta

hrivnak@jsgrp.me

069/410-730

Marija Šošić

Ekspert za razvoj projekata

soasic@jsgrp.me

069/411-030

Projekat Tehničke pomoći reformi lokalne samouprave

Ulica Mitra Bakića 142, 20000 Podgorica, Montenegro, Tel: + 382 20 634331, Fax: + 382 20 634331, E-mail: info@jsgrp.com.me, Website: www.jsgrp.com.me

Nova internet adresa Zajednice opština Crne Gore: www.uom.me

U okviru internet adrese Zajednice opština Crne Gore, uradjena je i Internet baze podataka o crnogorskim opštinama. Internet baza podataka sadrži adresar opština u kojem se nalaze kontakti organa lokalne samouprave, organa lokalne uprave i službi. Pored adresara, dostupna je i baza podataka o svim jedinicama lokalne samouprave koja sadrži osnovne podatke, organizacionu strukturu, lokalne planove i programe razvoja, medjunarodnu saradnju, pozitivna iskustva, kao i programe borbe protiv korupcije. Na ovaj način, Baza podataka o crnogorskim opštinama je dostupna potencijalnim donatorima, investitorima, medjunarodnim organizacijama, a i samim opštinama, što olakšava pristup podacima od značaja za njihove aktivnosti.

ZAJEDNICA OPŠTINA CRNE GORE

Adresa: Mitra Bakića 142, Podgorica

Telefon: 020 620 097

Fax: 020 620 123

e-mail: uom@t-com.me

web: www.uom.me